

Žaisliukų išdaigos

Emily Jenkins • Iliustravo Paul O. Zelinsky

Žaisliuku išdaigos

Versta iš:
Emily Jenkins
TOYS GO OUT
Random House Children's Books, New York, 2006

*Nuosirdžiausia padėka redaktorei Anne
Schwartz, kuri dulkiną rankraštį ištraukė į
dienos šviesą.*

E. J.

Radish Bedundt ir jo draugams.

P. Z.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Emily Jenkins, 2006

© Iliustracijos, Paul O. Zelinsky, 2006

Pirmą kartą anglų kalba 2006 metais JAV pavadinimu *TOYS GO OUT* išleido *Penguin Random House LLC* leidybos ženkle padalinys *Random House Children's Books*, New York, JAV.

Išleista susitarus su *Andrew Nurnberg Associates Baltic*, Ryga, Latvija.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Rūta Razmaitė, 2018

© Leidykla „Niekio rimto“, 2018

ISBN 978-609-441-536-4

Emily Jenkins

Žaisliukų išdaigos

Visažinės Rajos, kieto mažo Buivoliuko ir kažko,
vardu Plastukas, nuotyčiai

Iš anglų kalbos vertė Rūta Razmaitė
Iliustravo Paul O. Zelinsky

Vilnius
2018

Turinys

7

PIRMAS SKYRIUS

Tamsioje kuprinėje

15

ANTRAS SKYRIUS

Plastiko mįslė

28

TREČIAS SKYRIUS

Gąsdinantis skalbyklės didumas

41

KETVIRTAS SKYRIUS

Ryklio grėsmė

55

PENKTAS SKYRIUS

Kaip Šliumpis atsidūrė lovoje ir pametė
kai ką gražaus

68

ŠEŠTAS SKYRIUS

Kaip sunku rasti gerą gimtadienio
dovaną

PIRMAS SKYRIUS

Tamsioje kuprinėje

Kuprinėje tamsu ir dvokia šlapiu maudymuku.

Pabudęs Šliumpis jaučiasi kaip sudaužytas.

– Jei manęs būtų paklausę, – suniurzga, – jei manęs būtų paklausę, tikrai būčiau atsisakęs.

– Ššš, – tildo Raja, nors jai kuprinėje nė kiek ne geriau nei Šliumpiui. – Jei aimanuosi, bus tik blogiau.

– Mūsų neperspėjo apie šią išvyką, – piktinasi Šliumpis, – o iš vakaro ėmė ir sugrūdo į kuprinę.

– Gal prikąstum savo buivolišką liežuvį? – gelia Raja. – Jis tik skūstis ir moka!

Rajos uodegos galiukas nukąstas, ir ji susirango atokiau nuo didelių kvadratinių buivolo dantų.

Plastukas kaip visada susinervinęs ima niūniuoti:

– Um tum tum – um tum tum – ly lia lia, – stengiasi prasklaidyti niūrią nuotaiką kuprinėje.

– O žodžių nemoki? – klausia Šliumpis.

– Kad nėra jokių žodžių, šiaip niūniuojau, – atkerta Plastukas.

Kuprinėje įsivyrėja tylą.

– Ar kas nors žino, kur keliaujame? – neiškenčia Šliumpis.

Plastukas nežino.

Nežino ir Raja.

– Man suka pilvą, – nusiskundžia buivolai. – Tuoju supykins.

•••

Bumt bumt bumt! Atrodo, kuprinė šokuoja laiptais. Tik nežinia, aukštyn ar žemyn.

O gal tai ne laiptai, o kažkas blogiau?

Raja mėgina galvoti apie ką nors malonaus. Ji įsivaizduoja didelę lovą su puriomis pagalvėmis, kurioje paprastai miega. Mergaitė mėlyna berete jai kaso paausius. Deja, tos mintys menkai ramina.

– Tikiuosi, mūsų neneša pas veterinarą, – galiausiai prabyla Raja.

– Kas tas veterinaras? – klausia Šliumpis.

– Tai toks suaugėlis baltu chalatu, kuris gyvūnus suriša guminiiais raiščiais, kad galėtų apžiūrėti, – aiškina Raja, nors kartais ji šneka, ko nežino. – O tada ima badyti morkos dydžio adatomis,

verčia gerti šleikščius vaistus

ir sumeta į baisingai bildančią skalbyklę,

kad pataisytų, kas sulūžę.

– Jei kam ir reikia pas veterinarą, tai Vienausei Aviai, – sako Plastukas, prisiminęs seniausią Mergaitės žaisliuką. – Bet Avies čia nėra. Ne, tikriausiai einame ne pas veterinarą. Mes nesulūžę.

– Kalbėk už save, – subamba Šliumpis, kurį nuo minties apie bildančią skalbyklę dar smarkiau pykina.

• • •

Siūbt siūbt. Kuprinė įsisiūbuoja.

Pirmyn atgal. Pirmyn atgal.

Gal net sukasi ratu.

– Tikiuosi, nekeliujame į zoologijos sodą, – aimanuoja Raja. – Nes ten mus uždarytų į narvus, ir net neturėtume su kuo pasišnekėti. Kiekvienas tupėtume atskirame narve, per dienas slankiotume iš kampo į kampą, laiptotume ant didžiulių sūpuoklių, o žmonės mėtytų į mus monetas ir visaip erzintų.

– Manau, mes per maži zoologijos sodui, – viliasi Plastukas. – Neabejoju, kad ten priima tik didelius gyvūnus.

– Aš didelis, – primena Šliumpis.

– Jis turėjo omenyje labai, labai didelius, – pataiso Raja. – Zoologijos sode gyvenančios rajos milžiniškos kaip paklodės,

plastukai dideli kaip baseinai,

o zoologijos sodo buivolai išvis netilptų į kuprinę.

Tie buivolai tokias kuprines kramsnoja pietums.

– Tikrai? – susirūpina Šliumpis, bet niekas neatsako.

• • •

Bumpt! Kuprinė bumpteli ant žemės.

O gal į šiukšlių konteinerį.

Ar net į pačią šiukšliavežę.

– Mes galime atsidurti tarp šiukšlių! – suklinka Raja. – Mus sumes į krūvą su pasenusiais žirneliais,

pakeliais prarūgusio pieno,
nes Mergaitė mūsų nebemyli.
Mums bus klaikiai šalta,
ten bus pilna šiukšles ryjančių ryklių,
ir smirdės vėmalais.

– Kažin, – mėgina ją raminti Plastukas.

– Aš turėsiu miegoti ant purvino panaudoto popierinio maišelio, o ne didelėje lovoje su puriomis pagalvėmis, – toliau rypuoja Raja.

Iš lauko atsklinda triukšmas. Ne itin garsus, bet nenu-trūkstamas.

– Girdėjote? – klausia Raja. – Tai greičiausiai rentgenas. Veterinaras mus peršvies rentgenu,

ištyrinės vidurius po didžiuliu didinamuoju stiklu
ir durs milžiniška morka!

– Ne, tai ne rentgenas, – ramina Plastukas, nors ir pa-čiam anaipatol nelabai ramu. – Rentgenas pypsėtų.

– Tada tai liūtas! – nustērsta Raja. – Zoologijos sodo liūtas, kuris nenori rodytis žmonėms su tokiais mažais pa-darėliais, kaip mes.

Liūtas, kuris sūpuoklių neužleidžia kitiems
ir nori susigriebti visas monetas.

Jis riaumoja, nes dar negavo pietų,
o jo mėgstamiausias užkandis – rajos.

– Liūtas riaumotų daug pikčiau, – dvejoja Plastukas, – nes norėtų èsti.

– Gal tai milžiniškas buivolas? – spėja Šliumpis.

– O gal šiukšliavežė! – cypteli Raja. – Didžiulė oranžinė šiukšliavežė, kurioje mums ant galvų suvers pašvinkusį maistą,

prileis šiukšles ryjančių ryklių,
o joje smirdės vėmalais!

– Ar šiukšliavežė kauktų ne garsiau? – klausia Plastukas, nors jau ir jam atrodo, kad Rajos žodžiuose yra tiesos. – Manau, tai – ne šiukšliavežė.

• • •

Kuprinė dar kartą bumpteli su didžiausiu trenksmu.

– Galėtų ir perspėti, – skundžiasi Šliumpis. – Čia ir taip blogai, o dar tas trankymas...

– Mergaitė mūsų nebemyli ir nori mūsų atsikratyti! – nerimauja Raja.

Kuprinė atsidaro. Garsas sustiprėja, ir staiga viską užlieja ryški šviesa – tokia ryški, kad Raja, Šliumpis ir Plastukas turi prisimerkti ir giliai įkvėpti, ir tik tada pamato, kur esantys. Šiltos rankos juos iškelia iš tamsios, drėgno maldymuko kvapo prisigėrusios kuprinės.

Žaisliukai apsidairo. Jie išvysta kėdutes, saulėtą langą ir ratu išsirikiavusius smalsius veidukus.

Tai ne veterinaro kabinetas.

Ir ne zoologijos sodas.

Ir ne šiukšlių konteineris (dėl šito jie neabejoja).

Tada kur jie?

Garsas stiprėja. Kažkoks suaugėlis paprašo laikytis tylos. Tuomet jie išgirsta pažįstamą balsą.

– Čia mano geriausi draugai, – sako Mergaitė, kuprinės šeimininkė, kuri miega didelėje lovoje su puriomis pagalvėmis. – Geriausi draugai pasaulyje! Todėl juos ir atsinešiau į šiandieninę pamoką.

– Sveiki atvykę, – pasisveikina mokytojas.

Lipnūs nepažįstami pirštukai glosto gauruotą Šliumpio galvą ir pliušinę Rajos uodegą.

Iškeliamas ir Plastukas, kad visi galėtų juo pasigrožėti.

– Čia mokykla, – sušnibžda jis Rajai su Šliumpiu, ir šokliai apsidairo po klasę. – Niekas mūsų neišmes ir neįkiš į rentgeną.

Mokytojas sako, kad Šliumpis panašus į tikrą buivolą. (Šliumpis susimąsto, ką mokytojas turėjo omenyje sakydamas „tikras“, bet jis pernelyg laimingas, kad suktų sau galvą).

– Mes ypatingi! – šnibžda Raja. – Mes – geriausi jos draugai.

– Žinojau, kad viskas baigsis gerai, – džiaugiasi Plastukas.

• • •

Keista, bet grįžti namo kur kas maloniau. Kvapas niekur nedingęs, bet kuprinėje visai jauku. Plastukas net užsnūsta.

Raja, nusiraminsi dėl veterinarų, zoologijos sodų ir šiukšlinių, susisuka į kamuoliuką Šliumpio papilvėje.

– Mergaitė mus myli, – murma. – Tiesą sakant, visada tai žinojau. Tik nieko nesakiau.

Šliumpis lyžteli Rajai galvą ir visiškai nurimsta. Kai žinai, kur keliauji, ne taip baisu. O jis grįžta namo.

Kaip Šliumpis atsidūrė lovoje ir pametė kai ką gražaus

Kiekvieną vakarą Raja miega didžiojoje lovoje. Šliumpis, Plastukas, Vienausė Avis ir žaislinės pelytės lieka ant grindų.

Lovoje gera. Joje yra šilta skiautinių antklodė ir keturios minkštutėlės pagalvės. Ant šalia stovinčio staliuko padėta stiklinė vandens ir krūvelė knygų.

Kiekvieną vakarą Raja susirango šalia Mergaitės. Ją priima net po antklode.

Šliumpis lovoje svečiavosi tik kelis kartus ir tik trumpam, o Plastukas ten išvis nebuvo.

– Kodėl tu, kodėl tu kiekvieną mielą naktį? – klausia Šliumpis, kai ryte Raja nusileidžia pažaisti ant kilimo, kur jis, Avis ir Plastukas sėdi nieko neveikdami. – Kodėl ne aš?

– Jei nori į lovą, turi būti švarus, – sako Raja. – Ten negali būti nei trupinių, nei riešutų sviesto.

– Tada kodėl ne Plastukas?

– Nes turi būti minkštas ir pūkuotas, – sako Raja. – Kamuolių į lovą niekas neima.

– Iki jos lovoje miegodavau aš, – sumurma Avis.

– Man vis vien! – spygteli Plastukas, kuris naktimis rindinėjasi ir šokinėja laiptais. – Šliumpi, nori pamatyti, kaip šokinėju laiptais? Lekiu kaip lenktyninis automobilis!

– Kad nelabai, – nepitaria Šliumpis. – Jau esu matęs.

– Bet *ant laiptų* visai kas kita, – meldžia Plastukas.

– Taip neturi būti, – skundžiasi Šliumpis Rajai, – o lovoje – kiekvieną mielą naktį. Ką ten *veiki*?

– Tai asmeniška, – sako Raja. – Tai tik mano ir Mergaitės reikalas.

– O kodėl aš negaliu turėti asmeniškų reikalų?

– Atleisk. Ne aš tai sprendžiu. Mane pasiima Mergaitė. Pasiima, nes labai myli.

– Ir mane myli, – nenusileidžia Šliumpis.

– Žinoma, myli. Bet ne tiek, kad pasiimtų į lovą. Nesikrimsk.

– Hrrr. – Šliumpis atsuka Rajai uodegą ir apsimeta susidomėjęs oranžiniu pūku ant kilimo.

– Šliumpi!

Bet Šliumpis žaidžia su pūku ir nieko nesako.

– Gal nori pažiūrėti pro langą?

Tarsi neišgirdęs Šliumpis kažką murma pūkui.

– Tai gal pažiūrėti televiziją?

Tyla.

– Arba galėtume pažaisti marmuriniais rutuliukais.

Pūkas prikaustė Šliumpio dėmesį. Visai dienai. Rajai jis netaria nė žodžio.

• • •

Kitą rytą Šliumpis ima dairytis pūko, kai tik Raja išlipa iš lovos. Jis žiūri į ją visą rytą, popietę ir vakarą.

Ir taip šešias dienas.

Septintą dieną Raja niukteli ją į petį.

– Žinai, ką? Sugalvojau, kaip priversti Mergaitę pasiimti tave į lovą. Domina?

Šliumpis atitraukia akis nuo pūko ir pažvelgia į Raja.

– Galėtume tave papuošti, – sako ji, – kad taptum panašesnis į naktinį žaisliuką. Galėtume aprenkti triušiuo kailiuku ir flanele,

kojas apmauti didelėmis pūkuotomis šlepetėmis,

o ant uodegos pririšti kaspinėlių ir rožinių plunksnų.

Atrodysi toks mielas, kad tikrai pasiimsi į lovą.

– Hmm, – suabejoja Šliumpis.

– Kas?

– O kito būdo nėra?

– Yra. Galėtume nutraukti uodegą.

Tik patį galiuką.

Paimtume plaktuką, kai niekas nematytų.

Tada būtum sužeistas,

Mergaitė apvyniotų tavo užpakalį tualetiniu popieriumi ir lipniaja juosta

ir pasiimtų į lovą, kad pasveiktum.

– O kodėl *tu* negali pasislėpti spintoje? – siūlo Šliumpis. – Lažinuosi, tada ji pasiimtų mane.

Bet Raja abejoja.

– Skaičiau apie vieną dalyką, kuri galėtumėte išmėginti, – siūlo Plastukas, kuris jų pokalbio klausosi palovėje. – Bet tai nelabai gražu.

– Kas? – susidomi Šliumpis.

– Tai triukas. Jis naudojamas senose TV reklamose ir moksliniuose eksperimentuose. Pasąmonės žinutė.

– O! Pasąmonės žinutė! – šūkteli Raja. – Ir kaip aš to nesugalvojau?

– O kas tai yra? – klausia Šliumpis.

– A... Tai gana nelengva papasakoti, – numykia Raja. – Ar ne, Plastuk?

Plastukas dvejoja.

– Na, šiek tiek galėčiau paaiškinti, – galiausiai sako.

– Tiek gali visi, – sako Raja. – Na gerai, aiškink.

– Skaičiau, kad prekybos centruose kartu su muzika leidžiamos slaptos žinutės, kurių žmonės negirdi, bet jos pasiekia smegenis, – pradeda Plastukas. – Tarkim, „Pirk saldžius dribsnius“ arba „Tau reikia valgyti daug mėsos, pirk ją čia“. Jos priverčia pirkėjus atitinkamai elgtis.

– Čia ne prekybos centras, – sako Šliumpis.

– Tai kas? – nenusileidžia Plastukas. – Ir mes galėtume taip padaryti. Tegu Raja pašnibžda Mergaitei į ausį, kai ši užmigs. Ir pabudusi Mergaitė galvos, ką pasakė Raja.

– Oooo... – Raja kiek patyli. – O jei sušnibždėčiau „Nevalgyk daržovių“?

arba „Nedrybsok kiauras dienas prieš
televizorių
kaip tinginių pantis“?

arba „Sukčiauk žaisdama“?

O jei mano povandeninė žinutė bus

„Nupirk Rajai daug dovanų“?

– Ar ji padarys viską, ką pasakysiu? – susijaudinusi klausia Raja.

– Jei tai veikia, noriu pamėginti, – sutinka Šliumpis.

– Nereikėjo apie tai užsiminti, – susikremta Plastukas. – Taip elgtis negražu.

– Tai kaip aš pateksiu į lovą? – sušunka Šliumpis, nuo kilimo ilgesingai žvelgdamas į minkštutėles pagalves. – Privalau ten būti, ir viskas!

– Nesijaudink, – guodžia Raja. – Jau ne kartą esu siuntusi povandenines žinutes. Tave pasiims į lovą, pamatysi.

Sunku susitaikyti su mintimi, kad teks kažką priimti į lovą – tiesą sakant, Raja iš viso nenori leisti. Bet dar labiau nenori, kad Šliumpis nekreiptų į ją dėmesio ir dienų dienas spokсотų į tą pūką. Taigi tą vakarą Raja laukia, kol Mergaitė užmigs.

Pasiimk Šliumpį į lovą,

Pasiimk Šliumpį į lovą,

Pasiimk Šliumpį į lovą,

Pasiimk Šliumpį į lovą,

šnibžda tamsoje.

• • •

Kitą vakarą, išsivaliusi dantis ir apsililkusi pižama, Mergaitė į lovą pasiima Rają ir Šliumpį. Povandeninė žinutė suveikė!

Šliumpis iš laimės netveria kailyje. Vėsios baltos pagalvės, šilta flanelės paklodė, skiautinių antklodė ir visai šalia – Mergaitė! Sunku patikėti, kad tai tiesa.

O štai kas vyksta didžiojoje lovoje:

Ne kažin kas.

Tėtis perskaito tris pasakas ir sudainuoja trumpą lopšinę. Mergaitė keturis kartus pabučiuoja tėtį. Jis užgesina šviesą ir išeina.

Mergaitė pabučiuoja Rają ir Šliumpį, apklosto ir iškart užmiega.

Raja irgi miega.

Šliumpis guli ir žiūri į lubas.

Žiūri į laikrodį, kuris šviečia tamsoje.

Žiūri į užuolaidas, švelniai judinamas vėjo.

Miegas neima.

– Ei, Raja, – sušnibžda jis.

Raja neatsako.

– Raja! – šnibžda garsiau ir žnybteli į skruostą.

– Ko? – mieguista sumurma Raja.

– Gal nori pažaisti „Spėk, ką matau“?

– Dabar tamsu. Nieko nematyti.

– Noriu gerti, – skundžiasi Šliumpis.

– Nenori.

– Tada noriu dar vienos pasakos. Pasek!

– Kad nė vienos neprisimenu, – sako Raja. – Be to, aš jau miegu.

– Tai gal padainuojame kokią dainelę?

– Ne.

– Trumpą. Kad greičiau užmigčiau. Kokią gražią dainelę...

– Lia lia lia, – tyliai niūniuoja Raja merkdamasi.

Šliumpis spokso į lubas.

Žiūri į laikrodį.

Į užuolaidas.

Bet miegas vis tiek neima. Jis pasislenka prie lovos krašto ir pažvelgia žemyn.

Žaislinės pelytės žaidžia „Varlytę“. Plastukas skaito storą knygą, lėtai riedėdamas nuo puslapio prie puslapio. Vienašė Avis juokiasi su Supamuoju Arkliuku.

Šliumpis atsidūsta ir patogiau susirango lovoje. Bėda – jis pratęs naktinėti. Tokiu metu paprastai ką nors veikia. Žaidžia marmuriniais rutuliukais, šaškėmis ar pagaliukais. Bet ką.

Jam dar anksti miegoti. Labai anksti.

Bumpt! Šliumpis iššoka iš lovos. Užsigauna užpakalį, bet nekreipia dėmesio. Jis taip džiaugiasi, būdamas ant grindų, kad išbučiuoja tris žaislines pelytes, o tada nuskuodžia prie Plastuko ir pasisiūlo pažiūrėti, kaip tas šokinėja laiptais.

•••

Nuo tada kiekvieną vakarą Mergaitė ima Šliumpį į lovą. Jis pasiekė savo – jaučiasi svarbus, jį bučiuoja prieš miegą, jis miega lovoje, bet tas nuobodulys... Sulaukęs, kai Mergaitė užmiega, šoka iš lovos – bumpt! – ir žaidžia iki pat vidurnakčio, o tada (labai sumaniai) įsitaiso po lova, lyg būtų netyčia iškritęs, ir iki ryto pučia į akį.

Rajai toks elgesys atrodo nepagarbus.

– Miegoti lovoje – garbė, – priekaištauja. – Elgiesi labai neatsakingai.

Ji su Šliumpiu ir Plastuku svetainėje žiūri filmukus, kol Mergaitė mokykloje.

– Aštuntą man dar nesinori miego, – sako Šliumpis, prasidėjus reklamai.

– Gerai, – pritaria Raja. – Tada neik į lovą.

– Ne pats einu, – baisiai patenkintas, atkerta Šliumpis. – Mane pasiima Mergaitė. Nes labai myli.

– Atėjus miego metui, – aiškina Raja, – reikia gulėti lovoje ir nesikelti iki pat ryto.

– Kodėl?

– Todėl, kad taip sako suaugėliai, – įsiterpia Plastukas. – Štai kodėl.

– O koks skirtumas? – nesupranta Šliumpis. – Mergaitė nežino, kad iššoku.

– Užtat aš žinau, – atkerta Raja. – Ir man tai nepatinka.

– Jei nežinai, tai ir širdies neskauda. O aštuntą miegas manęs neima, – tvirtina Šliumpis ir dėmesingai stebi filmukus.

• • •

Bet Mergaitė nekvaila. Ji pastebi, kad Šliumpis kasryt guli palovėje. Vieną vakarą ji paima ilgą žalią kaspiną ir vieną galą pririša jam prie uodegos, kitą – prie lovos.

– Dabar neiškrisi, mano mielas buivoliuk, – sako, bučiuodama jį kaktą, ten, kur jis krisdamas turėjo įsistatyti mėlynę.

– Raja, pažvelk į mano uodegą, – sušnibžda Šliumpis, kai šviesa užgęsta, ir Mergaitė užmiega. – Nurišk tą kaspiną!

– Ne.

– Kodėl?

– Mergaitė nori, kad būtum su kaspinu. Ji lanko mokyklą ir žino, kas tau geriausia.

– Aš pats žinau, kas man geriausia, – bamba Šliumpis. – Ir tai tikrai ne kaspinas.

Raja suraukia nosį.

– Tu amžiais išsiterlioji:

    tai riešutų sviestu,

    tai džemu,

    tai tešla,

    tai humusu,

    tai sojų padažu.

Tu visada purvinas.

Kaip gali žinoti, kas tau geriausia?

– Dabar aš jau vyresnis, – atkerta Šliumpis. Jis prieina prie lovos krašto. Kaspinas įsitempia. Jis pasilenkia ir pajunta, kaip traukia uodegą.

– Raja, padėk! – maldauja. – Esu pririštas kaip šuo!

– Jei gulėtum savo vietoje, taip nesijaustum.

– Tuoju nusitrauksiu uodegą! – meluoja Šliumpis. – Man reikia į apačią.

– Tyliau, dar pažadinsi Mergaitę, – Raja apsiverčia ir užmerkia akis.

• • •

Pririštas Šliumpis neranda sau vietos. Kuo smarkiau mėgina nutraukti kaspiną, tuo stipriau veržiasi mazgas. Jis tempia, traukia, stena ir galiausiai strykteli nuo lovos su prie uodegos pririštu kaspinu.

Tik šikart nėra jokio *bumpt*. Šliumpis kadamuoja ore žemyn galva ir pakelta uodega. Jį ima pykinti.

Kabarojasi ant lovos, bet negali pasisukti.

Muistosi ir nori kaspiną nugrauzti, bet jo kūnas nelabai lankstus.

Jis lieka kyboti.

– Šliumpi! – kilimu atrieda Plastukas. – Ko čia kabi žemyn galva?

– Atrišk, – verkšlena Šliumpis.

– Neturiu rankų, – atsako Plastukas.

– Tai nukąsk kaspiną.

– Neturiu dantų. Aš – paprastas kamuolys.

– O ką tu *gali*?

– Šokinėti.

– Tai pašokinėk, – prašo Šliumpis. – Labai noriu.

Plastukas parieda atgal įsibėgėti ir ima šokinėti, atsitrenkdamas į Šliumpį ir jį sviesdamas į lovos kraštą.

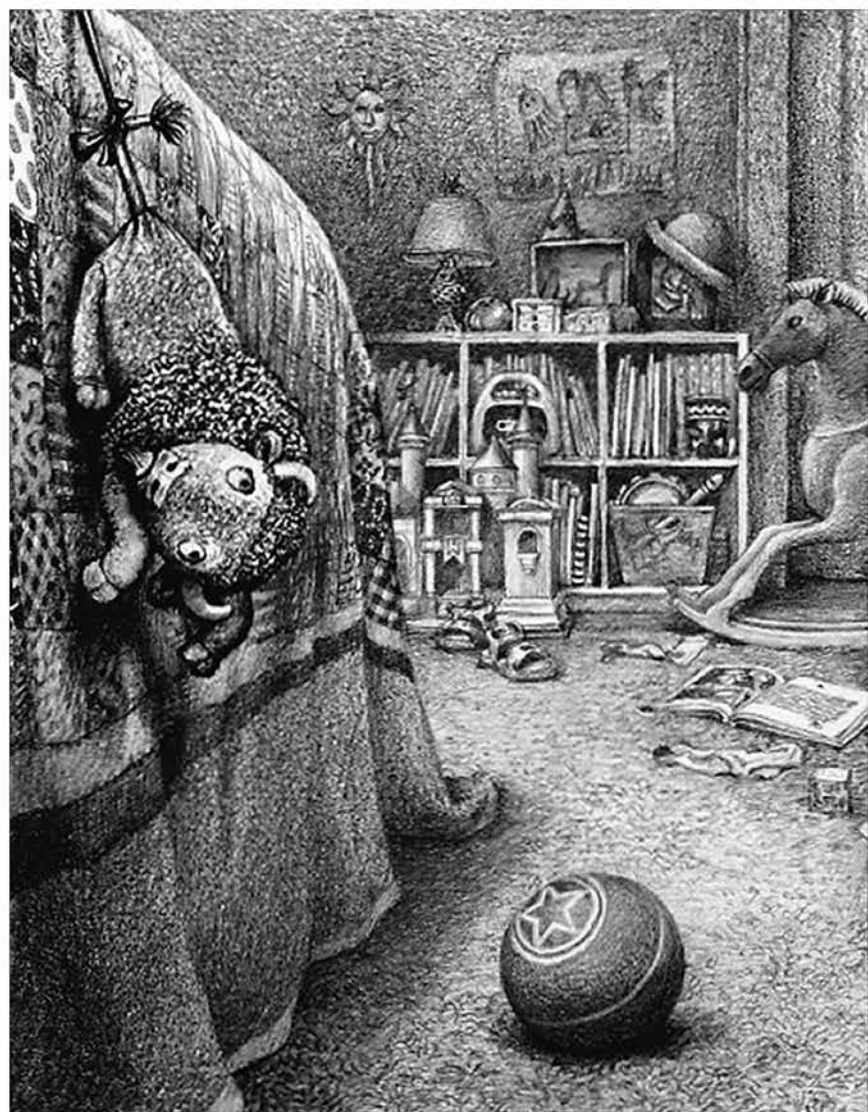
– Aukščiau! – dejuoja Šliumpis.

Plastukas pašoka.

Ir dar aukščiau.

Ir labai, labai aukštai.

Pasigirsta drykstančios medžiagos garsas.

– Kaspinas plyšta! – šaukia Šliumpis. – Nesustok!

Plastukas šokinėja. *Drykst, drykst.*

– Dar, dar! Jau nedaug liko!

Dar vienas šuolis, ir Šliumpis plumpтели ant grindų.
Bumpt!

Jis šlepteli ant užpakalio, kaip ir anksčiau. Bet dabar jausmas kitoks.

Kažko trūksta.

Taip ir yra.

Šliumpis žvelgia į sveikutėlį kaspina, kabantį nuo lovos. Nuo jo kybo kažkas trumpas, šokoladiškai rudas ir labai gražus.

– Ar ten mano uodega? – sutrinka Šliumpis.

– Mhm, – sutinka Plastukas. – Galimas daiktas.

– Man jos reikia! Man jos reikia! – apsiašaroja Šliumpis.

– Nurimk, nurimk...

– Ką be jos darysiu?

– Raminkis, raminkis...

– Man jos labai, labai reikia!

– O kam? – nesupranta Plastukas.

Šliumpis nusišluosto ašaras. Mėgina prisiminti, kam jam reikalinga uodega.

– Be jos atrodai kietesnis, – guodžia Plastukas, riedėdamas aplink ir apžiūrinėdamas Šliumpio užpakalį.

– Tikrai?

– Nė vienas kietas buivolai neturi uodegos, – meluoja Plastukas. – Skaičiau knygoje apie gyvūnus.

– Nejaugi?

- Tokia kietų buivolų mada.
- Šliumpis minutėlę galvoja.
- Ai, kam ta uodega, – sušniurkščioja.
- Man tai nereikia, – Plastukas abejingas.
- Tada ir man – ne, – narsiai pareiškia Šliumpis.

• • •

Po kokios valandos, kai Šliumpis vonioje beuodegį pasturgalį rodo Tuk Tukui, Plastukas lovos viršuje išgirsta kažkokį garsą.

Ten kažkas šnabžda.

Raja.

Kažkaip labai panašu į povandeninę žinutę.

– Iumpis kasakt oka isovos. Iumpis kasakt oka isovos.
Iumpis kasakt oka isovos.

• • •

Kitą rytą Mergaitė apvynioja Šliumpiui užpakalį tuale-
tiniu popieriumi ir lipniaja juosta. Bet tą vakarą į lovą jo
nepasiima.

Tiesą sakant, niekada daugiau nebesasiima.

Bet Šliumpiui taip tik geriau. Dabar jis gali žaisti „Var-
lytę“, juoktis ir klausytis Tuk Tuko pasakojimų apie rankų
kremą ir tarpdančių siūlus.

Ir neina miegoti iki pat vidurnakčio.

Galų gale, miegoti aštuntą jam tikrai per anksti.

ŠEŠTAS SKYRIUS

Kaip sunku rasti gerą gimtadienio dovaną

Po savaitės – Mergaitės gimtadienis. Jai sueis septyneri. Bus didelė šventė: tortas ir žaidimai. Susirinks visi draugai.

– Septyneri – tai daug, – susimąsto Plastukas, kuris su Raja nuo palangės žvilgsniu palydi Mergaitę į mokyklą. – Ar ji jau greitai užaugs?

– Ne, – atsako Raja.

– Iš kur žinai?

– Suaugusiu netampama anksčiau nei aštuonerių, – paaiškina Raja ir sparnu pliaukšteli per lango rėmą.

– O kiek metų *tau*? – susidomi Plastukas.

– Sulaukus aštuonerių, jau galima vairuoti limuziną, – tarsi neišgirdusi klausimo, tęsia Raja. –

Valaisi dantis be priminimo,
perskaitai visus – net ilgus – žodžius
žodyne, turi daug pinigų ir perkiesi
kalnus šokolado,
pūstas sukneles ir madingus sportinius
batus,

bet ką, kas tik šaus tau į galvą.

Bet ne tada, kai tau septyneri.

– O kiek metų *tau*? – perklausia Plastukas.

– Ne tai svarbiausia, – atkerta Raja. – Svarbiausia, kad aš daug žinau. Tiems, kurie daug žino, gimtadieniai nereikalingi.

• • •

– Surengsiu šventę savo žaisliukams, – sako Mergaitė trimis geriausioms draugėms. – Ryte, prieš ateinant svečiams. Su žaisliniu arbatos servizu ir tikru tortu. Sukviesiu visus.

Mergaitėms išėjus į mokyklą, visi ima šnabždėtis.

– Ką reiškia „visus“? – klausia Šliumpis.

– Tą ir reiškia – visus, – aiškina Plastukas.

– Ar ir mane?

– Žinoma.

– Ir žaislines pelytes?

– Manau, kad taip.

– O Supamąjį Arkliuką? Jis prie stalo neatsisės.

– Na... – Plastukas sukiojasi, nežinodamas ką atsakyti.

– *Visus* – tai mus tris, žaislines pelytes ir Vienausę Avį, – dėsto Raja. – Štai kas yra pakviesti.

– Ir viskas? – klausia Šliumpis. – Man gaila Arkliuko.

– Na, gal ir jis dalyvaus, – sako Raja. – Galėtume padengti stalą jo kampe.

– O kaip Frenkė? – susimąsto Šliumpis. – Ir Tuk Tukas?

– Frenkė negali išeiti iš rūšio, – primena Raja.

– O Tuk Tukas tikriausiai nė nenorės eiti, – mano Plastukas. – Rankšluosčiai neina į gimtadienius. Jiems labiau patinka bendrauti su rankšluosčiais.

– O aš manau, kad jis norėtų. Juk jis – Mergaitės rankšluostis, – svarsto Šliumpis.

– Jei kviesi rankšluostį, teks kviesti visus, – išmintį rodo Raja. – O Mergaitės svečiai turi tilpti kambaryje.

• • •

– Ką jai dovanosi? – klausia Frenkė Šliumpio, kuris vieną popietę rūsyje skalbiasi klevų sirupą.

– Kam? – nesupranta Šliumpis.

– Mergaitei. Jei eini į gimtadienį, reikia nešti dovaną.

– Kažin ar ji laukia dovanų.

– Vis tiek reikia kažką dovanoti, – aiškina Frenkė. – To reikalauja mandagumas.

Šliumpis kaip reikiant sunerimsta.

– O ką galiu padovanoti?

– O ką ji mėgsta labiausiai?

– Nežinau! – verkšlena Šliumpis.

– Rrrgaaaah, – pertraukia juos Džiovyklė.

– Ji irgi nori į gimtadienį, – žino Frenkė. – Bet mes niekur neisime. – Ji išleidžia vandenį ir pradeda gręžti. – Mes tokios vienišos.

– Mrrrrmmnnnh, – pritaria Džiovyklė. – Mrrrrmmnnnh.

– Tiesa, – sutinka Frenkė. – Mes turime viena kitą.

• • •

Išsiskalbęs ir išsidžiovinęs Šliumpis sukviečia Rają ir Plastuką į pasitarimą ant palangės.

– Reikia įteikti jai dovaną, – sako tvirtai. – To reikalauja gimtadienio etiketas.

– Ooo! – šūkteli Raja. – Jau žinau! Dovanokime lėktuvą, ilgą suknelę, didžiulį televizorių ir saldainiukų guminukų. Tai bent nustebs!

– Puiku, – pritaria Plastukas. – Tik kur juos gauti?

– Aš žinau, kur. Nesijaudinkite, – sako Raja. – Kiek turime pinigų?

Plastukas pagalvoja.

– Nė kiek. Verčiau dovanokime suknelę. Ar ir jai reikia pinigų?

– Pinigų reikia *viskam*, – išrėžia Šliumpis.

– Tikrai! – susirūpinęs šūkteli Plastukas. – O jei ir turėtume pinigų, negalime važiuoti į parduotuvę, nes mums dar nėra aštuonerių, ar ne? Negalime vairuoti.

– O ką ji mėgsta labiausiai? – klausia Šliumpis. – Tą ir turėtume dovanoti.

– Sugalvojau! – nudžiunga Raja. – Dovaną surasime namie.

• • •

Gimtadienio išvakarėse Raja tik apsimeta mieganti. Kai Mergaitė užmiega, ji nuplasnoja ant kilimo ir pradeda vadovauti dovanų paieškai.

– Ir kad man negrižtumėte be geros dovanos! – pagrasina Plastukui ir Šliumpiui, stovėdama ant uodegos ir mosuodama sparnais.

Plastukui paskiriama svetainė. Joje daugiausia suaugėlių daiktai, bet jis randa nemažai įdomių knygų ir vazonėlių su serenčiais. Deja, neturėdamas rankų ir kojų, negali jų pajudinti. Jis paršokuoja į viršų ir paprašo žaislinių pelyčių jam padėti. Šios sutinka, bet iškelia sąlygą. Jei dovanoti bus išrinktos knygos ar gėlė, sveikinimo atviruke turi būti įrašyti ir jų vardai.

Šliumpis rausiasi rūsyje. Jame nėra nieko ypatingo. Tarp kartoninių dėžių aptinka dėžutę konservuotų kukurūzų ir įsikandęs parneša į viršų. Kol pasiekia miegamąjį, paskausta žandikaulį.

Raja peržiūri spintas. Jos vos nepriploja iš viršutinės lentynos iškritusi pagalvių krūva, į duris susitrenkia sparną, bet randa žydrus marškinėlius, rankinę ir plaukų šepetį.

Visi daiktai sukraunami kilimo viduryje, apie juos susėdę trys žaisliukai pradeda pasitarimą.

– Geriausia dovana – tai, ką ji mėgsta labiausiai, – sako Šliumpis. – Ar čia tokia yra?

– Jai patinka žydra spalva, – sako Raja. – Žydri marškinėliai puikiai tiks.

– Man regis, čia tau labiau patinka žydra, – mandagiai primena Plastukas.

– Visiems patinka žydra, – atkerta Raja. – Tai pati gražiausia spalva.

– Bet ji jau turi tuos marškinėlius, – nenusileidžia Plastukas. – Vilkėjo vakar.

– Knygas jau irgi turi, – pastebi Šliumpis. – Ir rankinę. Ir gėlę.

– Ir plaukų šepetį! Ir kukurūzus! – aimanuoja Plastukas.
 – Koks siaubas! – sušunka Raja. – Ir kaip nepagalvojau?
 Ji supyks. Pradės verkti, nes negaus dovanos,
 apmėtys mus pagalvėmis,
 visaip išvadins
 ir daugiau niekada
 nekvies į gimtadienius,
 nes mes neradome to,
 ką ji mėgsta labiausiai,
 net paprasčiausios dovanos
 jos gimtadieniui.

– Aš taip nemanau, – nepritaria Plastukas.
 – Kodėl?
 – Todėl, kad mes – geriausi jos draugai. Pati taip sakė
 mokykloje.
 – Tai kas?
 – Niekas nesvaido pagalvių į geriausius draugus.
 – Jei mes – geriausi draugai, – liūdnai sako Šliumpis, –
 turėtume žinoti, ką ji mėgsta labiausiai.
 – Tu teisus, – pritaria Plastukas. – Turėtume žinoti.
 Bet Plastukas nežino.
 Nežino ir Raja.

Jie sėdi tylėdami 7 minutes ir 22 sekundes. Stai-
 ga Šliumpiui šauna viena mintis. Ji tokia šauni, kad jis
 džiaugsmingai pavizgina uodegos galiuką ir sutrepsi prie-
 kinėmis kanopėlėmis, o tada iššuoliuoja ieškoti dovanų
 popieriaus.

• • •

Gimtadienio rytą pabudusi Mergaitė ant palangės išvysta du keistos formos ryšulėlius ir dar vieną, visiškai apvalų. Du perrišti žaliu, vienas – žydru kaspinu. Suaugėliai dar neatsikėlę. Mergaitė basa nutipena prie palangės.

– Dovanos! – sušunka ir, sugriebusi visas tris, grįžta į lovą.

Iš pradžių išvynioja mažesnę, apvaliąją.

– Koks dailus kamuoliukas! – sako, glausdama prie skruosto Plastuką. Ji tokia laiminga, kad Plastukui norisi šokinėti, bet jis stengiasi nejudėti, kad neišsiduotų.

Tada paima gumbuotą ryšulėlį.

– Ak, mano mielas buivoliukas! – šūkteli Mergaitė, iš popieriaus išnirus Šliumpio snukučiui. Nors Šliumpis kietas buivolas, jis nieko prieš būti vadinamas mieluoju, ypač kai jį bučiuoja.

Galiausiai Mergaitė išvynioja plokščią ryšulėlį.

– Net žydrą kaspinėlių priderinai! – nusijuokia, stipriai apkabindama Rają. – Mano mėgstamiausia spalva!

– O ką aš sakiau, – sušnibžda Raja draugams, sėdėdama mergaitei ant kelių. – Pati gražiausia spalva.

• • •

Gimtadienio šventė pati šauniausia! Pakviečiamas net Tuk Tukas – jis atstoja staltiesę!

Kampe prie Supamojo Arkliuko Mergaitė išdėlioja savo porcelianinį arbatos servizą. Yra ir vazelė su gėlėmis.

Mergaitė pilsto tikrą arbatą. Puodelių ir lėkštelių užtenka visiems, net žaislinėms pelytėms.

Lėkštutėje guli ypatingas keksiukas, papuoštas baltu glajumi ir žydra rožyte. Mergaitė pradeda jį pjaustyti.

– Su gimtadieniu, Šliumpi! – sako, tiesdama jam gabalėlį keksiuko ir puodelį arbatos. – Žinai, juk šiandien ir tavo gimtadienis.

Šliumpis nustemba, bet to neparodo.

– Su gimtadieniu, Plastuk! – sveikina Mergaitė.

– Man jau vieneri? – lyg netiki Plastukas.

Raja žiūri į Mergaitę, tikėdamasi, kad dabar jos eilė. Bet Mergaitė pilsto arbatą ir pjausto keksiuką Aviai, Plastukui, Supamajam Arkliukui, Tuk Tukui ir žaislinėms pelytėms.

– Trys gimtadieniai vieną dieną? – sušnibžda Raja. – Taip nebūna.

– Koks skirtumas, – gūžteli Plastukas.

– Man patinka gimtadieniai, – pritaria Šliumpis.

– Čia bananinis keksiukas? – Avis apuosto savo gabalėlį.

Kekso gavo visi, išskyrus Rają.

– Mergaitė pati nežino, ką šneka, – Raja nusivylusi. – Tai viskas, ką galiu pasakyti.

– Man regis, vanilinis, – atsako Šliumpis.

– Ar gausime dar po vieną gabalėlį? – svarsto Avis.

– Man tas pats, – sumurma Raja. – Ir nereikia man to gimtadienio.

– O dabar, – sako Mergaitė, – ypatingi sveikinimai mano geriausiai draugei – *Rajai!* – Ji atpjauna gabalėlį keksiuko su žydra rožyte ir įdeda į Rajos lėkštutę. – Šliumpi, tave gavau, kai man sukako penkeri. Paskui, per šeštąjį gimtadienį – tave, Plastuk. Tačiau Raja su manimi nuo ketverių. – Ji ištiesia ranką ir pakaso tą vietą, kur turėtų būti ausys, jei Raja jas turėtų. – Tikiuosi, jums visiems tai geriausias gimtadienis pasaulyje!

– Ooo! – sušunka Raja, palenkdamą galvą. – Šiandien ir mano gimtadienis!

– Su gimtadieniu, – pasveikina Šliumpis.

– Ir aš gavau rožytę!

– Nes tavo gimtadienis! – šūkteli Plastukas.

– Taip, – pritaria Raja. – Negi nesakiau?

• • •

Vėlai vakare, kai Mergaitė ir Raja jau turėtų miegoti, Šliumpis ir Plastukas išgirsta iš lovos sklindančią dainelę:

Raja, raja, tralialia,

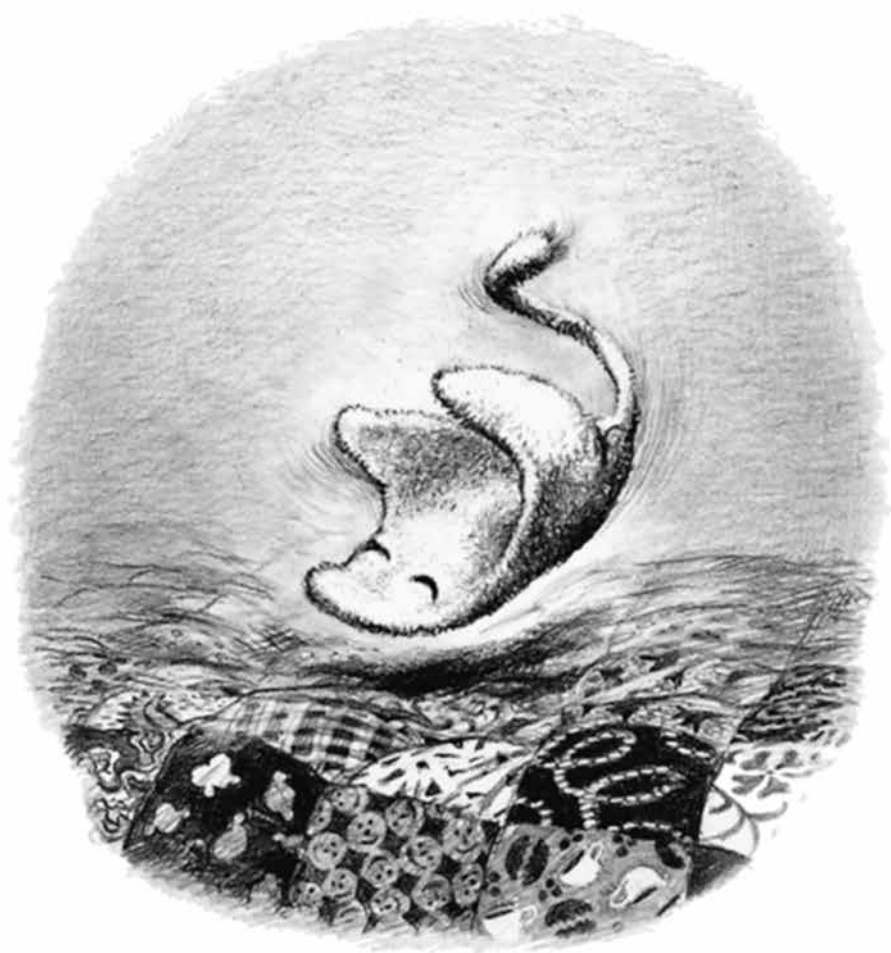
Jos gimtadienis jau čia!

Raja, raja, ly ly ly,

Sveikinkit mane visi!

Jei Šliumpis pasistiebtų ant pirštų galiukų, pamatytų, kaip Raja šoka ore, plevendama sparnais.

Amerikiečių rašytojos Emily Jenkins (g. 1967 m.) knygoje „Žaisliukų išdaigos“ – daug linksmų istorijų apie kasdienes pliušinių žaisliukų Šliumpio, Rajos ir Plastuko nuotykius. Linksmų nutikimų bičiuliams netrūksta: Mergaitei nežinant, žaisliukai kalbasi, dūksta ir net ieško jai gimtadienio dovanos! Jaukiame ir šypsena keliančiame pasakojime svarbiausia – tikra draugystė, ištikimybė ir gerumas.

Knygelę puošia nuostabios žymaus amerikiečių dailininko ir vaikų literatūros kūrėjo Paulo O. Zelinsky'io (g. 1953 m.) iliustracijos.

Redaktorė **Ona Balkevičienė**

Korektorė **Rūta Malūkaitė**

Maketavo **Lina Lukšaitė**

Tiražas **2500 egz.**

Išleido leidykla „Nieko rimto“

Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Mergaitė nė nenumano, ką jai **nematant** veikia mėgstamiausi žaislai! Buivoliukas Šliumpis vonios kambaryje **šnekučiuojasi** su rankšluostuku Tuk Tuku, kažkas, vardu Plastukas, žaidžia **šaškėmis**, o Raja **pasakoja neįtikėtinas istorijas!** Kasdien bičiuliams kyla įvairiausių klausimų: **kur Plastuko buveinė? Kas gyvena tamšiajame rūsyje, kurio taip bijo Šliumpis? Ar Raja moka plaukti?** Vis dėlto vienas dalykas aiškus visiems: **padūkė žaislai yra patys geriausi Mergaitės draugai!**

www.niekorimto.lt

Užsik, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-536-4

9 786094 415364